

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.390 van 5 januari 2016
in de zaak A. 212.600/X-15.809.**

In zake : 1. Guy MARECHAL
 2. Alphonse MARECHAL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Yves Loix en Christophe Smeyers
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 27 mei 2014, strekt tot de nietigverklaring van “[h]et Ministerieel Besluit van 14 maart 2014 houdende o.m. de definitieve bescherming als dorpsgezicht van de dorpskern van Attenhoven”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 oktober 2015.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Geens, die *loco* advocaat Yves Loix verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Yasmine Vuylsteke, die *loco* advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Het bij koninklijk besluit van 24 maart 1978 vastgestelde gewestplan Tienen-Landen bestemt de dorpskern van Attenhoven, een deelgemeente van Landen, tot woongebied met landelijk karakter. Ten noorden van de dorpskern is de vallei van de Molenbeek volgens hetzelfde gewestplan bestemd tot parkgebied.

De verzoekers zijn naakte eigenaar respectievelijk vruchtgebruiker van een perceel gelegen aan de noordelijke rand van de dorpskern van Attenhoven, Kastelstraat, kadastraal bekend sectie B, nr. 1 17/a. Op dit perceel bevindt zich een kersenhoogstamboomgaard.

Zoals de verzoekers in hun verzoekschrift stellen, verpachten zij hun perceel aan een landbouwer, aangezien “het perceel, gelegen dicht bij de hoeve [...] bijzonder geschikt [is] voor grasweide en het houden van melkkoeien”.

4. Op 27 februari 2013 wordt een motiveringsnota opgesteld met betrekking tot de Sint-Pietersbandenkerk en de pastorie met omgeving te Attenhoven.

5. Bij ministerieel besluit van 13 maart 2013 ‘houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen de Sint-Pietersbandenkerk en pastorie en als dorpsgezicht de omgeving gelegen te Landen (Attenhoven)’ wordt onder meer de dorpskern van Attenhoven voorlopig beschermd als dorpsgezicht omwille van de historische waarde.

Het voormelde perceel van de verzoekers wordt opgenomen binnen de omschrijving van het dorpsgezicht.

Met een ter post aangetekende brief van 11 april 2013 ontvangt eerste verzoeker een kopie van het beschermingsdossier, het ministerieel besluit van 13 maart 2013 en het plan.

6. Tijdens het openbaar onderzoek wordt namens de verzoekers een bezwaarschrift ingediend.

Samengevat wordt daarin aangevoerd dat het perceel van de verzoekers niet als dorpsgezicht kan worden beschermd en het besluit derhalve wettelijke grondslag mist, dat het besluit de vigerende planologische bestemming onmogelijk maakt en dat het in feite een *quasi*-onteigening betreft.

Dit bezwaar wordt door Onroerend Erfgoed in het verslag “Behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren” van 20 november 2013 besproken en ongegrond bevonden.

7. Bij het bestreden ministerieel besluit van 14 maart 2014 worden de Sint-Pietersbandenkerk en de pastorie als monument beschermd en de omgeving gelegen te Landen (Attenhoven) als dorpsgezicht.

Met een ter post aangetekende brief van 2 april 2014 wordt eerste verzoeker in kennis gesteld van het bestreden besluit.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

8. Een eerste middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 2.3 van het decreet van 3 maart 1976 ‘tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten’ (hierna: het monumentendecreet) en de artikelen 3, 1° en 5 van het decreet van 16 april 1996 ‘betreffende de landschapszorg’.

De verzoekers voeren in essentie aan dat de verwerende partij de foutieve beschermingsprocedure heeft toegepast. Volgens de verzoekers had men, gezien de begripsomschrijving in de relevante decreten, voor de bescherming van een boomgaard niet de bescherming als dorpsgezicht dienen toe te passen maar wel een bescherming als landschap. Een boomgaard is een meer op zichzelf staand element dat landschappelijke waarden bezit die losstaan van de beschermde monumenten in de dorpskern. Ter ondersteuning van deze stelling verwijzen de verzoekers onder meer naar het advies van het college van burgemeester en schepenen van de stad Landen waaruit de landschappelijke waarde van de hoogstamboomgaard blijkt. Volgens de verzoekers is het volstrekt onlogisch dat de hoogstamboomgaard beschermd wordt als onderdeel van een dorpsgezicht en niet als landschap.

9. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord dat de verzoekers verkeerdelijk één welbepaald element isoleren. De boomgaard wordt

aangezien als een element dat beschermd wordt als deeluitmakend van de omgeving van de als monument beschermde kerk en de pastorie-site en dus als een onderdeel van het beschermingswaardige dorpsgezicht. Vervolgens wijst de verwerende partij erop dat op erg volledige wijze wordt gemotiveerd waarom aan het dorpsgezicht, waaraan de boomgaard een nuttige en noodzakelijke bijdrage levert, een bijzondere historische waarde wordt toegedicht. Zij citeert hiervoor tevens uit het inhoudelijke beschermingsdossier.

10. In de memorie van wederantwoord voeren de verzoekers bijkomend aan dat een overheid, wanneer zij een aantal monumenten en de omgeving van deze monumenten als dorpsgezicht beschermt, duidelijk dient aan te geven wat de link is tussen deze monumenten en de omgeving. Anders verwoord betekent dit dat de verwerende partij *in casu* had dienen aan te geven waarom de kersenhoogstamboomgaard als omgevend bestanddeel bij de pastorie en de Sint-Pietersbandenkerk diende te worden beschermd als onderdeel van het dorpsgezicht. Deze samenhang blijkt echter niet uit de bestreden beslissing noch uit het beschermingsdossier, waar voornamelijk de landschappelijke kwaliteiten van de hoogstamboomgaard worden benadrukt.

11. In de laatste memorie betwisten de verzoekers dat het middel louter zou neerkomen op opportunitetskritiek. Het middel wordt duidelijk onderbouwd aan de hand van de wetgeving die ten tijde van de uitvaardiging van het beschermingsbesluit van toepassing was enerzijds en aan de hand van de relevante stukken van het administratief dossier anderzijds. Tevens is het volgens de verzoekers onjuist te stellen dat zij slechts voor het eerst in de memorie van wederantwoord zouden hebben aangevoerd dat in de bestreden beslissing uitdrukkelijk de link diende te worden gemotiveerd tussen het monument en de omgevende bestanddelen zoals de boomgaard. Dit standpunt is immers één van de cruciale uitgangspunten van het middel.

Beoordeling

12. Luidens het toentertijd geldende artikel 2.3, eerste gedachtenstreepje, van het monumentendecreet is een dorpsgezicht een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is.

13. Uit de motivering van het bestreden besluit blijkt dat de dorpskern van Attenhoven als dorpsgezicht wordt beschermd omwille van de historische waarde die als volgt wordt omschreven:

“Historische waarde :

Vrijwel gaaf bewaard, representatief voorbeeld van een dorpskern in Droog-Haspengouw die zowel haar landelijke karakter als historische configuratie behouden heeft en gevormd wordt door markante historische hoeves, een kersenhoogstamboomgaard, enkele weilanden en een eeuwenoude onverharde voetweg die refereren aan de historische context waarin kerk en pastorie tot stand kwamen.”

Hieruit blijkt dat uitdrukkelijk aangenomen wordt dat de boomgaard deel uitmaakt van de groepering van onroerende goederen en monumenten met omgevende bestanddelen die samen refereren aan de historische context waarin de kerk en de pastorie tot stand kwamen en samen een voorbeeld vormen van een dorpskern die zowel haar landelijke karakter als historische configuratie behouden heeft, wat de historische waarde verantwoordt. De link tussen het monument en de omgevende bestanddelen, waaronder de boomgaard, wordt wel degelijk aangegeven.

14. Dat de boomgaard mogelijk ook kenmerken in zich draagt om als landschap te worden beschermd en deze bescherming volgens de verzoekers logischer zou zijn geweest, maakt het bestreden besluit niet onwettig. De kritiek die de verzoekers dienaangaande uiten is te beschouwen als opportunitetskritiek. De verzoekers komen er in elk geval niet toe aannemelijk te maken dat de

boomgaard niet als onderdeel mee zou kunnen opgenomen worden in een bescherming als dorpsgezicht, temeer daar de in randnummer 12 geciteerde bepaling “beplantingen” uitdrukkelijk vermeldt. Er valt dan ook niet in te zien waarom de overheid *in casu* geen beroep zou kunnen doen op de bescherming als dorpsgezicht wanneer zij dat een meer wenselijke beleidskeuze vindt.

15. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

16. In een tweede middel wordt de schending aangevoerd van artikel 2.3 van het monumentendecreet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’, alsook van de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur.

Vooreerst betwisten de verzoekers dat de kersenhoogstamboomgaard erfgoedwaarden bezit die van algemeen belang zijn. De verzoekers voegen een rapport bij van een boomdeskundige om te argumenteren dat ongeveer de helft van de aanwezige bomen dood zijn of in slechte fysiologische conditie verkeren. Dit is ook logisch aangezien de hoogstamboomgaard reeds gedurende verschillende decennia geen dienst meer doet als boomgaard, maar als graasweide voor koeien. Minstens komt het algemeen belang dat verantwoordt dat de kersenboomgaard wordt beschermd als onderdeel van de dorpskern van Attenhoven niet op afdoende wijze tot uitdrukking in de bestreden beslissing. In de bestreden beslissing wordt uitsluitend ingegaan op de vermeende historische waarde van de dorpskern van Attenhoven, zonder dat wordt nagegaan of de individuele bestanddelen die deze dorpskern samenstellen, zoals de kersenboomgaard, zelf wel beschermingswaardig zijn. Bovendien heeft de overheid bij de voorbereiding van

haar besluitvorming niet alle relevante gegevens betrokken, nu zij zich op geen enkele wijze vergewist heeft van het feit of de kersenhoogstamboomgaard zich nog wel in een degelijke staat bevond en nog wel beschermingswaardig was.

17. De verwerende partij verwijst in haar memorie van antwoord in de eerste plaats naar de samenhang van dit middel met het eerste middel en de weerlegging hiervan. De boomgaard bepaalt mee de waarde die de bescherming als dorpsgezicht verantwoordt. Ze benadrukt dat met de bestreden beslissing een “dorpsgezicht” wordt beschermd en het als geheel een waarde van algemeen belang heeft en binnen een dorpsgezicht percelen en andere onroerende goederen kunnen vallen die op zich zelfs geen bijzondere waarde hebben maar die, omdat ze deel uitmaken van een geheel dat een waarde van algemeen belang heeft, opgenomen worden in een besluit tot bescherming als dorpsgezicht. Een afdoende motivering is voorhanden. Dat de fysiologische conditie van enkele bomen van de kersenhoogstamboomgaard niet optimaal zou zijn, is geweten doch minder relevant. De “aانبlik”, het dorpsgezicht, dient te worden beschermd vanwege haar historische waarde.

18. In de memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat het feit dat de fruitbomen niet meer worden ingeschakeld in de fruitteelt en ook niet meer onderhouden worden, ertoe geleid heeft dat de meeste bomen zich thans in slechte staat bevinden. De aftakeling van de boomgaard impliceert dat deze zijn initiële kwaliteiten verloren heeft waardoor niet kan voorgehouden worden dat er redenen van algemeen belang zijn die de bescherming van de boomgaard als onderdeel van een dorpsgezicht verantwoorden. Volgens de verzoekers diende er te worden gemotiveerd waarom, ondanks de slechte fysiologische conditie van een groot aantal bomen, toch werd overgegaan tot bescherming van de boomgaard als onderdeel van het dorpsgezicht. Volgens de verzoekers blijkt geenszins welke historische waarde zou uitgaan van de kersenhoogstamboomgaard of welke redenen van algemeen belang verantwoorden dat de kersenhoogstamboomgaard deel zou moeten uitmaken van het beschermde dorpsgezicht.

19. In de laatste memorie benadrukken de verzoekers nogmaals dat de verwerende partij niet op wettige wijze kon beslissen tot de bescherming van de boomgaard als onderdeel van het dorpsgezicht, nu er geen redenen van algemeen belang voorhanden zijn die de bescherming van de hoogstamboomgaard verantwoorden en de boomgaard zich in een slechte staat bevindt. Minstens ligt *in casu* een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel voor nu de verwerende partij de slechte staat van de boomgaard en in het bijzonder de slechte fysiologische toestand van de bomen niet bij haar besluitvorming heeft betrokken.

Beoordeling

20. Zoals een landschap wordt ook een dorpsgezicht beschermd omdat het als geheel een waarde van algemeen belang heeft. Binnen een dorpsgezicht kunnen percelen en andere onroerende goederen vallen die op zich geen bijzondere waarde hebben maar die, omdat zij deel uitmaken van een geheel dat een waarde van algemeen belang heeft, opgenomen worden in een besluit tot bescherming als dorpsgezicht. In het beschermingsbesluit moet niet afzonderlijk voor elk perceel en onroerend goed dat valt binnen een dorpsgezicht dat beschermd wordt, gemotiveerd worden om welke reden van algemeen belang het wordt beschermd. Het volstaat dat de betrokken percelen en goederen deel uitmaken van een geheel waarvoor wordt gemotiveerd omwille van welke waarden de bescherming van algemeen belang is.

21. Zoals reeds werd vastgesteld bij de bespreking van het eerste middel, blijkt uit de motivering van het bestreden besluit dat de kersenboomgaard opgenomen wordt binnen de bescherming als dorpsgezicht omdat dit element samen met andere opgesomde elementen de landelijke en historische configuratie vormen die refereren aan de historische context waarin de kerk en de pastorie tot stand kwamen.

In de motiveringsnota leest men onder meer ook:

“De onmiddellijke omgeving van de kerk en pastorie wordt vooral gedomineerd door de hoogstamboomgaard ‘Den grooten Hof’ aan de Kastelstraat, ten noordoosten en oosten grenzend aan de kerk- en pastoriesite. De oude kersenboomgaard, toegankelijk via een ijzeren hek tussen bakstenen pijlers, is plaatselijk ingeboet met jonge perenbomen. De fruitbomen staan in een permanent grasland met microreliëf. In de vegetatie zijn relictten aanwezig van een soortenrijke Kamgrasweide (Kamgras, Scherpe boterbloem, Madeliefje, ...). Mogelijk is het pad aan de zuidwestelijke grens nog een restant van de kerkweg die liep van de Kastelstraat door de boomgaard en de pastorietauin, via het poortje in de tuinmuur, naar de kerk. Ten zuidoosten en -westen van deze boomgaard zijn kleine weilanden aanwezig met (fragmenten van) meidoornhagen op de perceelsranden. Hier en daar komen er opgaande bomen voor (vnl. gewone es). Een smalle onverharde voetweg (nr. 22) doorsnijdt de weilanden en verbindt de Kastel- met de Lindestraat. Vanop de voetweg heeft men een prachtig zicht op de open ruimte binnen de dorpskern.”

22. Het feit dat de verzoekers met een rapport wensen aan te tonen dat een deel van de boomgaard ziek of dood is en derhalve geen erfgoedwaarde zou hebben, gaat uit van de verkeerde premisse dat ook de boomgaard op zich beschermingswaardig zou dienen te zijn om te worden opgenomen in een dorpsgezicht.

23. Er wordt geen schending van de aangevoerde bepalingen en beginselen aannemelijk gemaakt.

24. Het tweede middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

25. De verzoekers leiden een derde middel af “uit de schending van artikel 7.4.4 §1 VCRO, artikel 6.1.2.2 van het Koninklijk Besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen [...], het gewestplan Tienen-Landen, het wettigheidsbeginsel en van het beginsel van de normenhiërarchie volgens hetwelk een lagere norm in overeenstemming dient te zijn met een hogere norm”.

Meer bepaald stellen de verzoekers dat een beschermingsbesluit als individuele norm inpasbaar dient te zijn binnen de vigerende verordenende ruimtelijke bestemming. Het beschermingsbesluit zal aldus in overeenstemming moeten zijn met de verordenende bepalingen van het gewestplan. Het bestreden beschermingsbesluit kan allerminst worden ingepast in de ruimtelijke bestemming “woongebied met landelijk karakter” zoals vastgesteld in het gewestplan Tienen-Landen. Het vrijwaren van de bestaande boomgaard impliceert immers dat de gewestplanbestemming, die woningbouw toelaat, niet kan worden gerealiseerd. De verzoekers menen dat het bestreden besluit hen zal verhinderen verkavelings- respectievelijk stedenbouwkundige vergunningen te verkrijgen. Ze verwijzen daarvoor naar de voorschriften omtrent de instandhoudings- en onderhoudsplichten, en in het bijzonder naar artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 ‘tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten’ (hierna : het besluit van 17 november 1993) waaruit blijkt dat het verboden is om de bomen te verwijderen en om werkzaamheden uit te voeren die de leefbaarheid van bomen kunnen beïnvloeden. De bestreden beslissing heeft als gevolg dat de bebouwingsmogelijkheden die de verzoekers ontlenen aan het gewestplan “verdwijnen als sneeuw voor de zon”. Bijgevolg kan het beschermingsbesluit niet worden ingepast in de gewestplanbestemming die overeenkomstig artikel 7.4.4, § 1, VCRO verordenende kracht heeft.

26. In de memorie van antwoord stelt de verwerende partij vooreerst dat de verwijzing naar artikel 7.4.4 VCRO verkeerd lijkt te zijn nu deze bepalingen betrekking hebben op de algemene en bijzondere plannen van aanleg. Voorts merkt ze op dat de verzoekers wel van erg veel hypothesen lijken uit te gaan, waar zij stellen dat ze niet langer kunnen bouwen en geen vergunningen meer kunnen verkrijgen. Deze “problemen” worden niet concreet aangetoond. Er valt geenszins in te zien waarom de bestreden beslissing niet bestaanbaar zou zijn met het gewestplan en de daarin opgenomen bestemming. Van een onwettigheid van het beschermingsbesluit wegens schending van het gewestplan kan slechts sprake zijn wanneer bepaalde voorschriften van het beschermingsbesluit de verwezenlijking van de plannen van aanleg verhinderen, wat door de verzoekers

niet aannemelijk wordt gemaakt noch concreet wordt aangetoond. Op zich is het immers niet onwettig dat met toepassing van het monumentendecreet bijkomende bepalingen en verplichtingen worden opgelegd. Een gewestplanbestemming geeft geen onvoorwaardelijk recht. Verwijzend naar rechtspraak van de Raad van State stelt de verwerende partij dat het feit dat het onroerend goed gelegen is in woongebied niet tot gevolg heeft dat dit onroerend goed bestemd is voor de door de verzoekers gewenste functie, noch dat zij hoe dan ook deze werken kunnen doen of deze handelingen kunnen stellen. De bescherming als dorpsgezicht betreft een “zachte bescherming” die *an sich* geen bouwverbod impliceert zodat de bescherming perfect kan worden ingepast in bijvoorbeeld een zone voor bebouwing. Waar de verzoekers de mening zijn toegedaan dat het onmogelijk zal worden om nog vergunningen te bekomen om de gewestplanbestemming na te leven, voeren ze een middel aan tegen een mogelijke toekomstige beslissing.

27. In de memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat artikel 7.4.4, § 1, VCRO wel degelijk van toepassing is. Een gewestplan is een plan van aanleg. De omstandigheid dat uit een gewestplanbestemming geen onvoorwaardelijk recht om te bouwen voortvloeit, betekent nog niet dat individuele bestuurshandelingen zoals beschermingsbesluiten bijkomende beperkingen kunnen opleggen die de vigerende planologische bestemming onwerkbaar maken. Ieder heeft recht op een door het gewestplan bepaald en realiseerbaar bestemmingsvoorschrift. De instandhoudings- en onderhoudsverplichtingen houden in dat het verboden is om bomen te verwijderen en om werkzaamheden uit te voeren die de leefbaarheid van bomen kunnen beïnvloeden. Dit maakt dat het *quasi* onmogelijk wordt voor de verzoekers om in de boomgaard nog woningen op te richten aangezien dit het rooien van een aantal bomen vereist zodat het verzoek tot het rooien van bomen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid als strijdig met het beschermingsbesluit zal worden gekwalificeerd. Een vergunningsaanvraag heeft derhalve geen schijn van kans. Van een uitvoerbare planologische bestemming is er geen sprake meer. Ten slotte betwisten de verzoekers de stelling van de verwerende partij dat de notie dorpsgezicht volstrekt zinledig zou worden indien geen bescherming zou kunnen worden doorgevoerd in een bebouwde zone.

Verwijzend naar de “beleidsnota Onroerend Erfgoed 2009-2014” stellen de verzoekers dat het dorpsgezicht verankerd zal kunnen worden in een ruimtelijk uitvoeringsplan.

28. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekers dat op hun perceel, net zoals in de zaak Van Labeke die aanleiding heeft gegeven tot ’s Raads arrest nr. 132.901 van 23 juni 2004, “de hoofdbestemming van het bewuste woongebied, namelijk wonen” buiten werking wordt gesteld.

Beoordeling

29. Om wettig te zijn moet een beschermingsbesluit, zoals iedere individuele overheidsbeslissing, kunnen worden ingepast in de bestaande regelgeving, zijnde niet alleen de rechtsregels die de tot beschermen bevoegde overheid zelf heeft vastgesteld, maar ook de verordenende bepalingen die uitgaan van andere administratieve overheden zoals ook gewestplanvoorschriften.

Ook al heeft de bescherming als monument of als dorps- of stadsgezicht gevolgen voor wat betreft het gebruik dat van het betrokken goed kan worden gemaakt, toch vloeit hier nog niet uit voort dat een strijdigheid met de toepasselijke gewestplanvoorschriften voorligt en dat in gebieden die volgens het gewestplan bestemd zijn voor bewoning of landbouwbedrijven, geen bescherming als monument of als dorps- of stadsgezicht mogelijk is. Van een onwettigheid van het beschermingsbesluit wegens schending van het gewestplan kan slechts sprake zijn wanneer bepaalde voorschriften van het beschermingsbesluit de verwezenlijking van het betrokken bestemmingsgebied van het gewestplan verhinderen. Ook goedgekeurde plannen van aanleg houden immers eigendomsbeperkingen in. Op zich is het niet onwettig dat met toepassing van het monumentendecreet bijkomende beperkingen worden opgelegd.

30. Vooreerst dient te worden vastgesteld dat, anders dan in de zaak waarnaar de verzoekers in hun laatste memorie verwijzen, het bestreden beschermingsbesluit geen specifieke beperkingen of verbodsbepalingen bevat. Er

wordt aldus geen expliciet bouwverbod opgelegd. In artikel 3 van het bestreden besluit worden zonder meer de bepalingen van het ten tijde van het bestreden besluit geldende besluit van 17 november 1993 van toepassing verklaard.

Artikel 5 van het voormelde besluit van 17 november 1993 luidde als volgt:

“De volgende werken en werkzaamheden binnen beschermde stads- en dorpsgezichten zijn verboden behoudens de melding aan het college van burgemeester en schepenen of het verkrijgen van schriftelijke vergunning:

1 ° alle activiteiten die de verdwijning van bomen en stuiken tot gevolg hebben, met uitzondering van normale, oordeelkundig uitgevoerde onderhoudswerken, zoals het kappen en snoeien van opgaande bomen, hakhout, knotbomen, leibomen en gekandelaarde bomen, en het scheren en snoeien van hagen en andere geschoren vormen;

2° alle werken en werkzaamheden die de leefbaarheid van bomen kunnen beïnvloeden, zoals verankeringen, standplaatswijzigingen en grondwerken.”

Thans voorziet artikel 6.2.5 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 ‘betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013’ in een meldingsplicht voor de volgende handelingen in beschermde stads- of dorpsgezichten:

“Voor de volgende handelingen aan of in beschermde stads- en dorpsgezichten geldt de procedure van artikel 6.3.12 van dit besluit:

[..]

4° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:

[...]

d) het vellen of beschadigen van bomen en struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan tot gevolg kan hebben.”

Door de voormelde voorschriften wordt het vellen van bomen aan een toelatingsprocedure onderworpen, maar daaruit volgt, anders dan door de verzoekers wordt aangenomen, geen absoluut verbod op het vellen van bomen.

31.1. Vervolgens blijken de verzoekers er aan voorbij te gaan dat het gewestplan hun perceel voor het grootste deel bestemt tot parkgebied.

Overeenkomstig artikel 14 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 'betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen' (hierna : het inrichtingsbesluit) moeten parkgebieden in hun staat bewaard worden of zijn ze bestemd om zodanig ingericht te worden, dat ze hun sociale functie kunnen vervullen.

31.2. De verzoekers voeren geen argumenten aan waaruit zou kunnen blijken dat het behoud van de boomgaard niet zou overeenstemmen met het in randnummer 31.1 aangehaalde bestemmingsvoorschrift.

32. Tot slot gaan de verzoekers er ten onrechte van uit dat in woongebied met landelijk karakter er slechts één hoofdbestemming geldt, meer bepaald wonen.

Ingevolge artikel 6.1.2.2 van het inrichtingsbesluit zijn woongebieden met landelijk karakter immers bestemd voor woningbouw in het algemeen en tevens voor landbouwbedrijven. Aangezien het bepaalde in het laatstgenoemde artikel mede de nadruk legt op landbouw staan in bedoeld gebied wonen in het algemeen en landbouw op gelijke voet, zodanig dat zij beide hoofdbestemmingen zijn.

Een boomgaard die een onderdeel is van een landbouwbedrijf is in overeenstemming met het door het inrichtingsbesluit opgelegde bestemmingsvoorschrift voor een woongebied met landelijk karakter.

33. De conclusie is dat de verzoekers niet aantonen dat de voorschriften van het bestreden besluit de verwezenlijking van de betrokken bestemmingsgebieden van het gewestplan verhinderen.

34. Ten overvloede kan nog worden opgemerkt dat in zoverre de verzoekers zich beklagen over negatieve financiële gevolgen van het beschermingsbesluit ook uit het bestaan van dergelijke gevolgen geen schending van de aangevoerde rechtsregels kan blijken.

35. Het derde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden, ieder voor de heft, verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro en op een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf januari 2016, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust